

TẦM NHÌN VÀ LỘ TRÌNH triển khai Chiến lược phát triển Kho bạc Nhà nước đến năm 2030

ThS. LƯU HOÀNG

Ngày 13/4/2022, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 455/QĐ-TTg về việc phê duyệt Chiến lược phát triển KBNN đến năm 2030. Theo đó, với mục tiêu đến năm 2030 hoàn thành xây dựng Kho bạc số, KBNN cần phải chuẩn bị kế hoạch, lộ trình thực hiện cải cách, hiện đại hóa quy trình, nghiệp vụ các hoạt động của KBNN.

Từ khóa: Kho bạc số

On April 13, 2022, the Prime Minister issued Decision 455/QĐ-TTg approving the State Treasury Development Strategy by 2030. With a goal of completing the digital Treasury development by 2030, the State Treasury shall make a plan and a roadmap for reforms and modernization of its operation workflows and processes.

Tag: Digital Treasury

Triển khai thực hiện Chiến lược phát triển KBNN đến năm 2020, KBNN đã đạt được những bước tiến quan trọng trong việc từng bước hoàn thiện các chức năng, nhiệm vụ của một cơ quan kho bạc hiện đại và hoàn thiện khung pháp lý, đổi mới quy trình nghiệp vụ; kiện toàn tổ chức bộ máy, phát triển nguồn nhân lực; ứng dụng mạnh mẽ công nghệ thông tin trong các hoạt động quản lý, quản trị... Từ đó, thực hiện tốt các chức năng quản lý quỹ NSNN, các quỹ tài chính nhà nước; quản lý ngân quỹ nhà nước; tổng kế toán nhà nước; huy động vốn (Trái phiếu Chính phủ) TPCP cho NSNN, góp phần xây dựng nền tài chính công ngày càng bền vững hơn theo chủ trương của Đảng và nhà nước. Đây là nền tảng vững chắc để tiếp tục cải cách, hiện đại hóa hệ thống KBNN theo thông lệ quốc tế, góp phần thực hiện Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 10 năm 2021 - 2030.

Dự báo bối cảnh kinh tế - xã hội trong và ngoài nước trong giai đoạn tới sẽ có những khó khăn và thuận lợi đan xen. Hòa bình, hợp tác, liên kết và phát triển vẫn là xu thế chủ đạo nhưng cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn trên thế giới ngày càng phức tạp, gay gắt; cục diện đa cực ngày càng rõ nét. Toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế tiếp tục được đẩy mạnh tuy gặp nhiều trở ngại, thách thức; chủ nghĩa dân túy, bảo hộ có xu hướng tăng lên; sự điều chỉnh chính sách, quan điểm đối ngoại của các nước lớn trong khu vực và trên thế giới khó lường. Phát triển bền vững trở thành xu thế bao trùm trên thế giới. Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư diễn biến rất nhanh, đột phá, tác động sâu rộng và đa chiều đến hệ thống chính trị, xã hội, kinh tế toàn cầu. Khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo ngày càng trở thành nhân tố quyết định đến năng lực cạnh tranh của mỗi quốc gia. Công nghệ số sẽ làm thay đổi phương thức quản lý nhà nước, mô hình sản xuất kinh

doanh, tiêu dùng và đời sống văn hóa, xã hội; thúc đẩy phát triển kinh tế số, xã hội số. Những vấn đề an ninh phi truyền thống, thiên tai, dịch bệnh, biến đổi khí hậu gia tăng...

Trong nước, sau gần 35 năm đổi mới, đất nước ta đã đạt được những thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử. Thế và lực của nước ta ngày càng lớn mạnh; quy mô, tiềm lực, sức cạnh tranh của nền kinh tế được nâng lên; tính độc lập, tự chủ được cải thiện; tích lũy thêm nhiều kinh nghiệm trong lãnh đạo, chỉ đạo và điều hành phát triển kinh tế - xã hội. Vị thế và uy tín của nước ta trên trường quốc tế được nâng cao. Tuy nhiên, nền kinh tế vẫn còn những tồn tại, hạn chế và tiềm ẩn nhiều rủi ro, khả năng chống chịu, thích ứng với tác động bên ngoài còn yếu, năng lực tiếp cận nền kinh tế số, xã hội số còn hạn chế. Bối cảnh đó mở ra cơ hội, tiềm năng cho việc tiếp cận các kinh nghiệm và công nghệ hiện đại trong lĩnh vực quản lý tài chính - ngân sách; song cũng đặt ra

Công chức KBNN Đồng Nai xử lý hồ sơ trên Dịch vụ công trực tuyến

Ảnh: ĐV

áp lực buộc ngành Tài chính nói chung và KBNN nói riêng phải đẩy mạnh cải cách, đổi mới theo thông lệ, chuẩn mực quốc tế, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội trong giai đoạn mới.

Trước tình hình đó, ngày 13/4/2022, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 455/QĐ-TTg phê duyệt Chiến lược phát triển KBNN đến năm 2030, đặt ra mục tiêu và định hướng cải cách, hiện đại hóa KBNN trong giai đoạn tới.

Chiến lược được xây dựng dựa trên các quan điểm chủ yếu, bao gồm:

Bám sát các chủ trương, đường lối của Đảng, Quốc hội và Chính phủ; phù hợp với Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 2021 - 2030; là một bộ phận của Chiến lược tài chính đến năm 2030 đã được phê duyệt tại Quyết định số 368/QĐ-TTg ngày 18/3/2022 của Thủ tướng Chính phủ và đồng bộ với chiến lược phát triển của các ngành, lĩnh vực liên quan;

Phát triển hệ thống KBNN hiện đại, đóng vai trò là một bộ phận quan trọng trong hệ thống quản lý tài chính công, góp phần khơi thông, huy động, phân bổ và sử dụng có hiệu quả các

nguồn lực tài chính nhà nước;

Kết hợp hài hòa giữa kế thừa, ổn định với đổi mới và tiếp thu, tiếp cận trình độ phát triển tiên tiến của khu vực và thế giới, dựa trên phương thức quản trị hiện đại, đáp ứng yêu cầu quản lý tài chính quốc gia, nâng cao chất lượng phục vụ người dân, doanh nghiệp và các cơ quan nhà nước; lấy hiện đại hóa công nghệ thông tin là khâu đột phá; cải cách cơ chế chính sách, quy trình nghiệp vụ là nền tảng; gắn hiện đại hóa các chức năng với đổi mới mô hình tổ chức của KBNN để tạo động lực phát triển KBNN đồng bộ, toàn diện.

Với các quan điểm trên, mục tiêu tổng quát đặt ra là: “Xây dựng KBNN tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả; đổi mới đồng bộ cơ chế, chính sách, quy trình nghiệp vụ quản lý quỹ NSNN, ngân quỹ nhà nước; nâng cao hiệu quả hoạt động huy động vốn cho NSNN; thực hiện tốt chức năng tổng kế toán nhà nước; kiện toàn bộ máy tổ chức gắn với tăng cường ứng dụng nền tảng công nghệ thông tin hiện đại, có sự kết nối, liên thông với hệ thống cơ sở dữ liệu khác của ngành Tài chính, cơ sở dữ liệu quốc gia, phục vụ tốt

nhất người dân, doanh nghiệp, các cơ quan nhà nước, góp phần xây dựng nền tài chính quốc gia an toàn, bền vững”.

Căn cứ theo mục tiêu tổng quát, mục tiêu cụ thể và các nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu đặt ra tại Chiến lược phát triển KBNN đến năm 2030, việc thực hiện thành công Chiến lược này sẽ hình thành nên một cơ quan Kho bạc số với những đặc điểm như sau:

Cơ bản toàn bộ các giao dịch thu, chi NSNN qua KBNN được thực hiện theo phương thức điện tử; liên thông dữ liệu số của các khâu lập dự toán, phân bổ, chấp hành, kế toán, kiểm toán và quyết toán NSNN; chia sẻ thông tin, dữ liệu thu, chi NSNN theo thời gian thực. Cụ thể: Cơ sở dữ liệu thu NSNN cho toàn bộ các khoản thu được xây dựng; dịch vụ số về thu NSNN được triển khai, tạo thuận lợi cho các tổ chức, cá nhân trong việc nộp, theo dõi thông tin nộp NSNN trực tuyến. Trách nhiệm kiểm soát cam kết chi được giao cho các đơn vị sử dụng ngân sách thực hiện và kết nối, chia sẻ thông tin cam kết chi điện tử tới KBNN, phục vụ cho việc lập,

phân bổ và thực hiện kế hoạch ngân sách trung hạn, hằng năm theo thông lệ quốc tế. Đầu mối, quy trình kiểm soát, thanh toán các khoản chi NSNN được thống nhất qua KBNN; dữ liệu số trong toàn bộ quá trình quản lý chi NSNN được liên thông, đảm bảo hiệu quả, công khai, minh bạch trong quản lý và sử dụng kinh phí NSNN. Phương thức kiểm soát chi NSNN chuyển từ tiền kiểm sang hậu kiểm, gắn với việc tăng cường phân cấp, giao trách nhiệm giải trình cho đơn vị sử dụng ngân sách và tương ứng với mức độ phát triển chức năng kiểm toán nội bộ tại các bộ, ngành, địa phương, đi đôi với kiểm soát rủi ro, tăng cường thanh tra, kiểm tra các trường hợp có dấu hiệu vi phạm.

Việc phát hành và quản lý danh mục TPCP được tổ chức thực hiện chủ động, hiệu quả với lãi suất và chi phí phát hành hợp lý, trên cơ sở thị trường TPCP phát triển, hiện đại; bảo đảm nguyên tắc phối hợp chặt chẽ giữa chính sách tài khóa với chính sách tiền tệ và các chính sách vĩ mô khác, giữ vững ổn định kinh tế vĩ mô, thị trường tài chính, tiền tệ và bảo đảm các cân đối lớn; phù hợp với khả năng trả nợ, giải ngân, khả năng hấp thụ của nền kinh tế; góp phần cơ cấu lại, tăng tính an toàn, bền vững nợ công. Các sản phẩm TPCP đa dạng, đáp ứng nhu cầu của các nhà đầu tư; đồng thời, các mã TPCP chuẩn với quy mô đủ lớn cũng được hình thành, thúc đẩy thanh khoản của thị trường TPCP, tăng khả năng huy động vốn cho NSNN và hình thành đường cong lãi suất chuẩn. Cơ sở nhà đầu tư được củng cố theo hướng nâng cao tỷ trọng đầu tư TPCP của các nhà đầu tư dài hạn.

Hoạt động thanh toán của KBNN được thực hiện trên cơ sở mô hình thanh toán tập trung với một tài khoản duy nhất tại mỗi hệ thống ngân hàng thương mại. Phương pháp và nguồn thông tin đầu vào phục vụ cho công tác dự báo luồng tiền ngân quỹ nhà nước được hoàn thiện, giúp nâng cao chất lượng dự báo, giảm thiểu mức chênh lệch của kết quả dự báo so với thực tế còn không quá 5%. Phạm vi đầu tư, đi vay ngân quỹ nhà nước được mở rộng; khung quản lý rủi ro được hiện đại hóa. Từ đó, giảm thiểu số

dư ngân quỹ nhà nước nhàn rỗi cuối ngày không vượt quá số chi ngân quỹ nhà nước bình quân của 01 – 02 ngày. Cùng với đó, công tác quản lý ngân quỹ nhà nước cũng tiếp tục được gắn kết chặt chẽ với quản lý ngân sách và quản lý nợ, tăng cường tính hiệu quả, an toàn, bền vững của hệ thống quản lý tài chính công.

Cơ sở dữ liệu kế toán tổng hợp cho toàn bộ khu vực nhà nước được xây dựng trên cơ sở liên thông và thu thập dữ liệu kế toán tại tất cả các đơn vị kế toán nhà nước; cho phép kết xuất thông tin, báo cáo đa chiều về tài chính – ngân sách và rút ngắn thời gian lập, trình báo cáo quyết toán NSNN, báo cáo tài chính nhà nước giảm 6 – 12 tháng so với năm 2020. Từ đó, thông tin về tài chính – NSNN được KBNN cung cấp tới công chúng và các cấp lãnh đạo, đảm bảo đầy đủ, kịp thời, chính xác và phù hợp với chuẩn mực kế toán công, phục vụ tốt công tác lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành của các cơ quan có thẩm quyền cũng như hoạt động kiểm tra, giám sát, giúp nâng cao tính công khai, minh bạch trong quản lý, sử dụng các nguồn lực tài chính nhà nước.

Hệ thống thông tin ngân sách và kế toán nhà nước số được xây dựng và triển khai, đóng vai trò là hệ thống lõi trong kiến trúc công nghệ thông tin của KBNN, có sự kết nối, liên thông và chia sẻ dữ liệu với Hệ thống mạng đấu thầu quốc gia, các hệ thống cơ sở dữ liệu quốc gia và các hệ thống khác có liên quan. Các công nghệ số như điện toán đám mây, dữ liệu lớn, di động, internet vạn vật, trí tuệ nhân tạo, chuỗi khối... được ứng dụng hiệu quả trong việc xây dựng, triển khai các ứng dụng, dịch vụ Kho bạc số. Qua đó, các nghiệp vụ KBNN được số hóa và dữ liệu mở về tài chính – NSNN được cung cấp, phục vụ tốt nhu cầu của người dân, doanh nghiệp, các cơ quan, đơn vị.

Tổ chức bộ máy của hệ thống KBNN được tinh gọn theo mô hình 02 cấp và giảm được ít nhất 15% biên chế so với năm 2020 trên cơ sở các điều kiện về cơ chế, chính sách, quy trình nghiệp vụ được cải cách, đổi mới, ứng dụng công nghệ thông tin được đẩy mạnh. Đội ngũ công chức,

viên chức, người lao động được tuyển dụng, đào tạo, bồi dưỡng, có phẩm chất đạo đức tốt, bản lĩnh chính trị vững vàng, có tính chuyên nghiệp cao, có trình độ, kỹ năng, có năng lực sáng tạo, một mặt đáp ứng yêu cầu công vụ và các định hướng cải cách của hệ thống KBNN, mặt khác phục vụ tốt người dân, doanh nghiệp, các cơ quan, đơn vị.

Phương thức quản lý hành chính truyền thống được chuyển đổi sang phương thức vừa quản lý, vừa phục vụ và cung cấp dịch vụ; chất lượng phục vụ được nâng cao. Các dịch vụ kho bạc được nghiên cứu, phát triển và cung cấp theo nhu cầu của người dân, doanh nghiệp và các cơ quan, tổ chức.

Hoạt động kiểm tra, thanh tra chuyên ngành được đẩy mạnh trên môi trường số và hệ thống thông tin; hệ thống kiểm tra, kiểm soát nội bộ được kiện toàn, chức năng kiểm soát rủi ro được phát triển, kiểm toán nội bộ được triển khai theo thông lệ quốc tế và phát huy hiệu quả trong việc nâng cao năng lực, tính linh hoạt trong việc sử dụng nguồn lực, cải thiện khả năng phòng ngừa và ứng phó rủi ro của KBNN.

Căn cứ mục tiêu và các nhiệm vụ, giải pháp đặt ra tại Chiến lược phát triển KBNN đến năm 2030, KBNN cần xây dựng, tham mưu với Lãnh đạo Bộ Tài chính về kế hoạch, lộ trình thực hiện cụ thể; trong đó, cụ thể hóa các nội dung cải cách, hiện đại hóa cần thực hiện trong ngắn, trung và dài hạn mà trước mắt là tập trung vào việc tham mưu cấp có thẩm quyền hoàn thiện cơ sở pháp lý liên quan đến hoạt động nghiệp vụ kho bạc, tạo cơ sở đầy đủ cho việc triển khai cải cách, hiện đại hóa; đồng thời, nghiên cứu các thông lệ quốc tế và đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong các hoạt động quản lý, quản trị của KBNN.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

- Quyết định số 455/QĐ-TTg ngày 13/4/2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chiến lược phát triển KBNN đến năm 2030
- Đề án Chiến lược phát triển KBNN đến năm 2030, Kho bạc Nhà nước (Bộ Tài chính).
- Báo cáo "Việt Nam: Đổi mới chức năng quản lý kho bạc", IMF, tháng 7/2019

Ngày nhận bài: 14/4/2022
Ngày đưa phân biên: 21/4/2022
Ngày chấp nhận đăng: 11/5/2022
Email: hoangl@vst.gov.vn